

xinple!

EUSKARA



AGOIZKO UDALA

21. zenb. 2021eko martxoa

ZERBITZUAK

Udaletxea 948 33 60 05

Euskara Zerbitzua 948 33 65 65

Kultur Etxea 948 33 66 90

Cederna Garalur 948 33 63 37

Oinarrizko Gizarte Zerbitzua 948 33 40 95

Liburutegia 948 33 64 53

San Migel Ikastetxea eta Institutua 948 33 63 09

Bisitaldi gidatua Elizara 637 44 81 07

Dya 948 33 60 65

Suhiltzaile Boluntarioak 948 33 65 00

Udal Pilotalekua 948 33 61 64

Kirol Gunea 948 33 67 06



AURKIBIDEA

3. ONETSIRIK, 2021KO AURREKONTUAK
9.000 EURO, HERRIKO OSTALARI ETA MERKATARIENTZAT
4. AGOIZKO UDALA AUZOEKIN
AGENDA 21EKO PROIEKTUAK AGOITZEN
5. AGOIZKO TOKIKO AGENDA 21 BERRITZEN HASI DA
6. TURISMO PANEL BERRIAK
7. BERRI LABURRAK
CEDERNA-GARALURREN URTEKO BALANTZEA
8. AGOITZEK CO2 EMARIEN INBENTARIOA EGIN DU
OSASUN ETXeko OBRAK BUKATU DIRA
BIOMASAKO LOGISTIKA ZENTROA EGITEKO OBRAK
9. IRATI HHS MANKOMUNITATEAK GUNE GARBIA INAUGURATU DU
HHS IRATI MANKOMUNITATEAK BULARREKO MINBIZIA PREBENITZEKO KANPAINA BATEKIN BAT EGIN DU
10. "IRATI BIZIRIK", GURE HERRI ETA HARANEN DEFENTSARAKO
DESPENTSA EHUNTZEN: ELIKAGAIEN GOBERNANTZA EREDU BAT ERAIKITZEN
11. IZAGA GIZARTE ZERBITZUEN MANKOMUNITATEKO HERRIEK BAT EGIN DUTE GENERO BORTIZKERIAREN AURKA
BERDINTASUNARI ETA EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIARI BURUZKO ONLINE PRESTAKUNTZA
12. GENERO INDARKERIAREN AURKAKO ZIKLOA
AGOIZKO IKASTETXEA LAGUNTZA PROGRAMARI ATXIKI DA
13. TAUPADAK-EK WEBGUNE BERRIA EGIN DU
'ERA ESKOLA', EUSKARAZKO ONLINE ESKOLA
"SAREAN EUSKARAZ" PROGRAMAREN LAUGARREN EDIZIOA, AGOITZEN
14. EUSKARA IKASTEKO LAGUNTZAK EMAN DIRA
EUSKARALDIAREN EDIZIO ARRAKASTATSUA
MIKEL ZABALTZAREN HILKETAREN 35. URTEURRENA
15. XV. ARGAZKI LEHIAKETAREN SARIAK
UHOLDEAK ERAKUSKETA PROGRAMAREN BIGARREN EDIZIOA AGOITZEN HASI ZEN
KULTUR BALANTZEA
16. KULTUR KOORDINATZAILEAREN LANPOSTUA BETETZEKO DEIALDIA EGIN DA
17. KANPONDOKO INSTALAZIOAK ITXI DIRA EGUBERRIETAN
18. FRANCISCO JAVIER OYARZUN ZENDU DA
EINSTENEN AGOITZERAKO BISITA

xinple!

Oharra: Aldizkariako erredakzio kontseilua Udaleko alor eta batzorde guztietako zinegotziek osatzen dute eta udal teknikarien eta garapeneko agentearen laguntza dute. Horiek aukeratu eta idatziko dituzte zenbaki bakoitzean argitaratuko diren testuak.

xinple! 21

ONETSIRIK, 2021KO AURREKONTUAK

Abenduaren 17an egindako osoko bilkuran onetsita gelditu ziren 2021eko ekitaldirako aurrekontuak. Agoizko Udalak 2.645.030 euro kudeatuko ditu datorren urtean, aurreko ekitaldian baino 240.000 euro gehiago. Azken urteetan hartutako ildo zorrotzari eutsita, ez du inbertsio handirik egin ahal izan.

Hala eta guztiz ere, 30.000 euro inguruko partida aurreikusitako da, udaletxeko sistema informatikoa berritzeko, oso zaharkituta dago gaur egungo zereginetarako. Toki Eder pilotalekuko argiak aldatzea da aurrikusitako inbertsioetako bat, eta baita San Migel Futbol zelai Berrikoak. Energia aurreztearen eta kontsumo



9.000 EURO, HERRIKO OSTALARI ETA MERKATARIENTZAT

2021erako aurrekontuak onartzeaz gain, abenduan egindako osoko bilkuran aurrekontu aldaketa bat egin zen tokiko merkataritzara eta ostalaritzara Covid laguntzak bideratzeko (9.000 euro). Neurri honekin, Udalak, ahal duen neurrian, koronabirusaren ondorioak arintzen lagundu nahi du.

Alde batetik, ostalaritzaren sektoreak 6.000 euro jasoko ditu, % 40 laguntza zuzenetan eta gainerako % 60a Nafarroako Gobernuak emandako laguntzen arabera. Gainerako 3.000 euroak kontsumo-bonu gisa bideratu dira itxita egon ziren eta konfinamenduan fakturazioa nabarmen murriztu zuten hainbat saltokitara. 400 bonu jarri dira zirkulazioan, 50 euroko 200 (Udalak 10 jarri ditu) eta 25eko beste 200 (Udalak 5). Bonu horiek martxoaren 31ra arte trukatu beharko dira. Kanpaina honi atxikitako establezimenduak honako hauek dira: A.M. Salud y Belleza, Deportes Toki Eder, Elke, Goiburu, Merceria & Perfumeria Landakoa, Milar Vidondo, eta Amaia Arlegui, Espe-Marga, Iratxo eta Miraila ile-apaindegiak.

MERKATARITZA SUSTATZEA. Joan den maia-

jasangarriaren alde egin nahi da. Ikastetxe publikoaren kanpoko arotzeriaren azken faseari ekin nahi zaio ere. Eraikinen hegoaldeko leihoak aldatu nahi dira, 40 urte baino gehiago baitituzte. Aipatutako azken bi inbertsio horiek egin ahal izateko diru-laguntza jaso beharko da, eta, beraz, soilik gauzatuko dira horretarako diru-sarrerara espezifiko bat lortuz gero.

Ekitaldi berri honetarako aurreikusten diren gainerako inbertsioak, nagusiki, bulegoko ekipamendua, lorategiak mantentzeko makinak edo jubilotekarako altzariak erosteko dira. Gainera, 15.000 euro bideratuko dira, 100.000 eurora iritsi arte) COVID-19 (86.000 euro) diru-

laguntzaren % 15ari aurre egiteko. Diru-laguntza horrekin, Kanpandoa kirol-gunean 90 plaka fotovoltaiako instalatzeari ekingo zaio, eta plaka horiek nabarmen murriztuko dute instalazioen energia-gastua, bai eta Kultur Etxearen kanpoko inguratzailea aldatzeko ere, denbora igaro ahala oso hondatuta baitago.

Aurten, berrikuntza gisa, COVID-19 partida berezi bat sortu da 10.000 eurokoa, pandemiaren ondorioak arintzeko kanpaina edo laguntzaren bat egin beharko balitz.

Azpinarratu behar da aurrekontuaren laugarrena, gutxi gorabehera, zerbitzu publiko guztiak mantentzera bideratuta dagoela, Agoitz eta eskualde osoaren onurarako. Zerbitzu horiek mantentzeko, eta, ahal den neurrian hobetzeko, konpromisoarekin jarraitzen dugu, esfortzu handia eskatzen badu ere.

BESTE ERABAKI BATZUK. Udalbatzak plantilla organikoa ere onartu zuen, aurreko ekitaldiari dagokionez agintzen dena, eta udal zergak eta tasak 2021ean izoztea erabaki zuen (kontribuzioa, EJZ, EIOZ, ura, zirkulazio zerga, kirol instalazioak eta musika eskola). Gainera, aurrera atera ziren Kanpandoa sozietate publikoaren aurrekontuak (472.000 euro, 210.000 udal ekarpenekin) eta musika eskolako patronatuarenak (181.850 euro, 67.000 udal ekarpenekin).

dituzte, haien zergek osasun eta hezkuntza bihurtzen gaituzte, tokiko ekonomia dinamizatzen dute, konfiantza ematen dute, gertu daude, ezagutzen zaituzte... Azken finean, Agoitz bizirik mantentzen dute.



AGOIZKO UDALA AUZOEKIN

Aldaketa asko egin behar ditugu COVID-19a dela eta, baina, hala eta guztiz ere, Udalak eusten dio gardentasunaren eta herritarren parte-hartze konpromisoari. Azaroan, auzoetan antolatzen dira bilerak, eta, bertan, Udalak azken ekitaldian egindakoak eta egitekoak azaltzeaz gain, herritarrek eskaerak eta iradokizunak aurkezteko parada izaten dute. Agoizko Udalak azken legegintzaldietan aurrez aurre egin dituen auzo bilerek forma berri bat izan dute oraingoan.



Azaroaren 23tik 27ra bitarteko astean, parte hartzeko bi aukera planteatu ziren, auzotarrek beren arazoak eta kezak udalari helarazteko aukera izan zezaten.

Alde batetik, online inprimaki bat prestatu zen, interesdunek modu erabat anonimo eta boluntarioan bete zezaten. Inkestan jasotako galderen artean, zer arazo antzeman dituzu zure auzoan edo inguruan?, nola konponduko zenituzke?, eta herriko gainerakoentzat badu-

zu iradokizunik? Zein da Agoitzen ikusten duzun arazo nagusia? Ba al duzu datorren urtean aurre egiteko interesgarria eta egingarria iruditzen zaizun ideiarik? Ba al dakizu zein den Udalak egiten duen lana?

Parte hartu ahal izateko bigarren aukera, herritar guztiek Internetarako eta teknologia berrien erabilerrarako sarbiderik ez dutenez, udaletxeko sarreran postontzi bat jarri zen, edozein pertsonak bere ideiak eta iradokizunak utz zitzaizkien.

Jasotako erantzunen artean behin baino gehiagotan agertu zen haur parkeak mantentzeko eta hirigune historikoa oinezkoentzako egokitzeko prozesuarekin jarraitzeko beharra. Hondakinak biltzeko maiztasuna eta edukiontzi gehiago jartzea behin eta berriz eskatu ziren. Horretaz gain, abandonatutako etxeak mantentzeko exigentzia egitea eskatu zen, udal hiltegia kultur gune gisa gaitzea eta 10-15 urte bitarteko gazteentzako jarduerak eskaintzea iradoki ziren. Tamaina handiko hondakinak kalean uztearekin, ibilgailuekin eta animaliekin sortutako arazoak, aski ezagunak direnak, agertu ziren ere herritarrek emandako erantzunen artean.

AGENDA 21EKO PROIEKTUAK AGOITZEN

Agoizko Udalak eta Irati HHS Mankomunitateak beren Tokiko Agenda 21eko Tokiko Ekintza Planetan jasotako proiektu asko egin zituzten 2020. urtean, Nafarroako Gobernu Landa Garapen eta Ingurumen Departamentuaren diru-laguntzen deialdian babesean.

Agoizko Tokiko Agenda 21erako proiektu hauek finantzatu ziren:

- Zahartze aktiboa. Jubilotekaren kudeaketa.
- Zahartze aktiboa. Jubilotekarako altzariak erostea.
- Agoizko Udaleko Komunikazio, Informazio eta Partaidetza Plana.
- Agoizko Tokiko Agenda 21 berritzeko lehen fasea (Diagnostikoko fasea), 2021ean Ekintza Plan berri batekin amaituko dena.

Bestalde, HHS Irati Mankomunitatearen Tokiko Agenda 21ek laguntzak jaso zituen biohondakien proiektu bat egiteko, Jasangarritasun Azoka

egiteko eta hainbat proiektu-azterlan egiteko.

Agenda 21i emandako diru-laguntzen bidez finantzatutako agenda horiez gain, Agoizko Udalak eta Izaga Komunitateak beren agendekin lotutako beste batzuk ere egin zituzten, aldaketa klimatikoaren, energia-aurrezpenaren eta ekonomia zirkularraren arloetan.

Gogorarazi nahi dugu Tokiko Agenda 21 udal garapen plan edo estrategia bat dela, ingurumen, ekonomia eta gizarte politikak irizpide jasangarriekin integratzean oinarritua.

Plana egiteko orduan ezinbesteko baldintza da tokiko agintarien, udaleko teknikarien, inplikaturako eragileen eta udalerriko herritarren partaidetza, hala nola erabakiak denen artean adostea.

Nafarroan guztira 52 agenda daude, 225 udal ingururen planak biltzen dituztenak.



AYUNTAMIENTO DE AIOIZ
AGOIZKO UDALA



Gobierno de Navarra
Nafarroako Gobernua



AGOIZKO TOKIKO AGENDA 21 BERRITZEN HASI DA

Agoizko Udalak 2012an ekin zion Tokiko Agenda 21 prestatzeari, herritarrek parte hartzeko prozesu zabal batekin. Prozesua 2015ean amaitu zen, abian jarri zenean.

Orain, bost urteko ibilbidea egin ondoren, erabat berritzeari ekinen zaio. Prozesua Landa Garapeneko eta Ingurumeneko Departamentuak sustatutakoa da, eta Agendak egiteko eredu berrian oinarritzen da eta Estatuko udal askotan garatzen ari den Espainiako Hiri Agentzen ildo berberei jarraitzen die.

Tokiko Agenda 21 udal plan edo estrategia bat da, integrazioan oinarritutakoa eta ingurumen, ekonomia eta gizarte politiken arloan irizpide jasangarriak kontuan hartzen dituena. Tokiko agintarien, teknikarien, inplikaturako eragileen eta herritarren artean parte hartzea ezinbestekoa du, eta erabaki adostuak hartuz egiten da.

Lan-prozesua 2 fasetan antolatzen da:

- Jasangarritasun diagnostikoa (2020ko udazkena)
- Ekintza plana eta jarraipen plana (2021eko negua eta udaberria)

Agenda berritzeko prozesua 2020ko irailean hasi zen, Arbuniés eta Lekunberri Asociados aholkularitza-enpresa espezializatuaren eskutik, Agoitzen egungo egoeraren diagnostikoa

eta aurreko Tokiko Agenda 21en erabilgarritasunaren eta garapen-mailaren diagnostikoa eginez. Udalerrriaren egoeraren azterketa orokor hori osatzeko, urtearen hasieran jarduera-ildoak hautatu dira. Tokiko Ekintza Plana 2021eko udaberrian egingen da.

Agenda egiteko, garrantzitsua da udalerriko eragileen iritzia, laguntza eta lankidetzaz izatea, eta, horretarako, parte hartzeko hainbat bide aztertu ziren. Hasiera batean, elkarriketa sakonak egin ziren Agoizko ordezkari politikoekin, teknikariekin eta gizarte-eragileekin, eta fase guztietan herritarrei irekitako online galdetegiak jarri ziren martxan.

Joan den azaroan aurkeztu zitzaion Agoizko Udalarik Tokiko Agenda 21 berritzeko Jasangarritasun Diagnostikokoaren lehen zirriborroa. Urtarrilean, Gabonetako etenaldiaren ondoren, zirriborro honen berrikuspen parte-hartzailearen prozesua hasi zen.

Diagnostikoa 10 ardatz tematikotan antolatzen da, eta horietako bakoitzerako egoeraren azterketa egin da. Oro har, Agoizko egoera hala modukoa edo ona da. Analisiak kontuan hartu ditu indarguneak, hobetu beharreko alderdiak, balorazio orokorra eta datozen urteetan landu beharko liratekeen hobekuntza-alderdiak.

Berrikuspenerako lehen urrats gisa, diagnosi-

dokumentua partekatu zen eta, urtarilaren 20an eta 28an, lan bilera bana egin zen udalbatzarekin eta teknikariekin (Udala, Kanpandoa, Haur-eskola, IESO, Irati Mankomunitatea, Gizarte Zerbitzuetako Izaga mankomunitateak eta Agoizko ORVE). Bilera horietan, lehen zirriborroa berrikusi eta osatu zen.

Otsailaren 11n, kultur etxean, Tokiko Agenda 21en parte-hartze publikoko prozesua hasi zen, herritar, elkarte eta kolektibo guztientzat irekia. Lehen bilera batean, diagnostikoa aurkeztu eta baloratu zen, eta Agendaren garapena ardatz izan beharko genukeen lan-gaiei buruzko ekarpenak jaso ziren.

Hurrengo bilkuretako egutegia honako hau da:

- Martxoaren 11: ekintza plana prestatzea. Lan ildoak aukeratuko al ditugu?
- Apirilaren 15a: ekintzak lehenesten.
- Maiatzak 20: tokiko Agenda 21 berriaren aurkezpena.

Batzar horiek guztiak osasun neurrien protokoloari zorrotz jarraikiz egingen dira. Hitzordu guztiak kultur etxean dira, arratsaldeko seieta.

Herriaren beharrei benetan erantzuten dien Tokiko Agenda 21 bat egiteko, garrantzitsua da ahalik eta partehartze handiena izatea, beraz, zure ekarpena ere nahiko genuke.



AYUNTAMIENTO DE AIOIZ
AGOIZKO UDALA



Gobierno de Navarra
Nafarroako Gobernua



TURISMO PANEL BERRIAK



Agoizko Udalak, herriko erakargarritasun turistikoa sustatzeko eta bultzatzeko asmoz, oso zaharkituta zeuden bi panel berri ditu. Horietako batek gure herriko marka ageri du, 'Simplemente Aoiz/Sinpleki Agoitz', interes turistikoko hainbat gunetako argazkiekin



batera. Agoizko paisaiaren ikonoaren gaueko irudi batek (zubia, ibaia eta eliza) hartzen du panelaren protagonismo osoa. Beste hiru estanpek osatzen dute irudi berria: bat Irigoien kalekoa da, beste batek elizako bataiarria agertzen du eta hirugarrenak, berriz, Santakarako (edo Argamasilla) Markesaren jauregia. Panel hori Nagoretik datorren errepidean dago, eta duela urte batzuk herrira sartzeko biribilgunean berriro zenaren eredu grafiko berari eusten dio. Horrela, Agoitzera iristen denak gure monumentu arkitektoniko eta txoko esanguratsu nabarmenak ikusi ahal izanen ditu.

Berritutako bigarren panela elizaren aparka-

lekuan dago, eta bertan Auzola edo Bidelepu zubiaren historia eta ezaugarriak azaltzen dira, oso modu bisualean. Historian zehar izan duen eraldaketa ikus daiteke, zubiarekin oso lotuta dauden beste leku eta aktibitateei buruzko informazioa emateaz gain: errege abelbidea, pantanada ospetsuak eta Zalurribarko San Salvador monasterioa. Argazki eta dokumentu zaharrek osatzen dute atrilaren irudi berria.

Gainera, Iturzarrea parkean, informazio panel berri bat jarri da, udalerriko plano sektoriala agertzen duena. Kaletegi honen bidez, gure herria ezagutzera etorri eta ibilgailua inguruan aparkatzen duten pertsona guztiei informazioa eman nahi zaie. Panelak, toki eta zerbitzuen azalpen ikonografikoa ematen du, eta, gainera, QR kode bat agertzen du, Agoizko plano osora eta eguneratutakora sartzeko bide ematen duena.

Ekintza horien helburua Agoizko turismoa bultzatzea da, herriko ondare eta natura ba-

liabideetan oinarrituz. Azken hilabeteetan egindako beste batzuen segidakoak dira: herriko beste leku batzuetan jarritako panelak, turismo argitalpenak, planoak eta turismo app-a. Agoizko Udalak turismo arloaren garapena sustatzearen alde egiten jarraitzen du, herriko ingurumen kalitatea hobetuz eta gure ondarea mantenduz.

HERRIKO BALIABIDEEN GIDA ARGITARATU DA

Agoizko Udalak zerbitzuen gida bat argitaratu du informazio eta datu interesgarriak eskaintzeko. Gida triptiko gisa argitaratu da, 500 aleko tirada izan du, eta tokiko 63 kontaktu interesgarri biltzen ditu, gaika antolatuta: Udala, Gizarte Ongizatea, Osasuna, Zerbitzu Juridikoak, Garraioak, Kultura, Kirola, Hezkuntza eta Prestakuntza, Nafarroako Gobernu, Ondarea eta Babes Zibila.



Baliabide berri hori Agoizko Udalak egin duen Tokiko Agenda 21eko ekintza baten ondorio da. Ekintza horren helburua da tokiko telefono-gida erraz bat herrikoen eskura jartzea, interesgarrienak diren kontaktuekin.

Kultur Etxeak, Udalak, Osasun Zentroak, Gizarte Zerbitzuek eta Kanpondoak gida hau izanen dute, ale bat nahi duten guztien eskura jartzeko.



BERRI LABURRAK

AUTOBUS ORDUTEGIAK. Joan den urriaren 1ean, ALSA enpresak, Agoitz-Iruñea arteko linea kudeatzen duenak, hiriburura joateko bidaia berri bat ematen hasi zen. Horrekin, hiru dira joateko eta itzultzeko aukerak, honela banatuta gelditu direnak: Agoiztik Iruñera joateko zerbitzuak 09:00etan, 10:20an eta 16:00etan ematen dira, eta Iruñetik Agoitzera joateko, berriz, 13:00etan, 14:30ean eta 19:00etan. Aspaldiko eskakizuna zen udaberriko etxealdia hasi zenean kendutako zerbitzua berriz ematen hastea, eta erabaki horrekin eskakizunari erantzun zaio.

GARBITZAILEAK. Urriko osoko bilkuran, Udalak haren zerbitzura egun erdiz eta hamabi hilabetez udal eraikinak garbitzeko pertsona bat kontratatzeke oinarriak onartu zituen. Hautaprobak egin ondoren, azaroko osoko bilkurara eraman zen izangaien zerrenda eta bakoitzarek lortutako puntuazioa, Udalbatzak proposamena berretsi zezan eta garbiketa zerbitzuak aldi baterako emanen dituen pertsona izenda dezan. Gainera, pertsonen zerrenda horrek balioko du Udalak etorkizunean eska ditzakeen lanpostu hutsak betetzeko.

SUHILTZAILE BOLUNTARIOAK. Azaroaren 5ean egindako osoko bilkurako akordio proposamenen artean, Nafarroako Gobernu Lehendakaritza, Berdintasun, Funtzio Publiko eta Barne Departamentuko Barne Zuzendaritza Nagusiaren eta Nafarroako



zenbait udalen arteko hitzarmena onartzea zegoen, babes zibilarren arloan, suhiltzaile boluntarioen taldeentzat, lau urterako. Hala, hitzarmen horrek lankidetzeta eta jarduera esparru koordinatua ezartzen du Agoizko Udalarren eta hiriko suhiltzaile boluntarioen artean, babes zibilarren eta larrialdiei aurre egitearen arloan, eta, bereziki, suteak prebenitu eta itzaltzearen eta salbamenduaren arloan.

AUTOKARABANENTZAKO GUNEA. Nafarroako Gobernuak autokarabanentzako aparkalekuak arautzen dituen araudia onartu zuen bere garaian, eta araudi horrek ez du baimentzen haien perimetroa handitzea dakarten elementuak zabaltzea [aulkiak, mahaia, toloak, sabaia altxatzea, leihoak irekitzea...]. Hori dela eta, Agoizko Udalak eragozpen hori gainditu du Beraxitoan horientzako egokituta eta araututa dagoen eremuan, eta bi mahai jarri ditu banketxeekin, hiribildura hurbiltzen diren pertsonen egonaldi segurua eta atsegina izan dezaten.

CEDERNA-GARALURREN URTEKO BALANTZEA

Pasa den urtarilaren 18an, Cederna-Garalur Garapen Agentziaren urteko jarraipen bilera egin zen, 2020ko balantzea egiteko eta 2021eko lan-ildoez informatzeko.

Bertan, abian diren eta etorkizunean izanen diren landa garapeneko programen inguruan egindako jarduerak azaldu ziren, bai eta COVIDen krisiak irekitako Europako berrindartze programa berriak ere, zeinak zuzenean edo zeharka gure herrian eragina izanen baitute etorkizun hurbilean.

Bereziki landu ziren enpleguaren kapitulua, Gamesa Nafarroako Gobernuarekin itxi ondoren abiarazitako ekintzak eta gure herriko negozio ekintzaileei emandako laguntza.

Gure herriak hazkunde handia izaten jarraitzen duen arren (+% 3,04 azken urtean), eskualdearen despoblazioa aztertu zen, baita eskualdeko enpleguaren bilakaera negatiboa ere, horrek ere eragina izan baitzuen gure

udalerrian, enplegu bulegoetan 62 langabe gehiago inskribatu baitziren, alegia, 2019an hasitako beherakada areagotu zen. Aurrepirinioko langabeen %57a Agoitzen bizi dira. Gaur egun, Agoizko langabezia tasa %13,8koa da, eta Nafarroakoa, berriz, % 9,3koa. Atzerritarren langabezia tasa %27koa da. Agoitzen sortu ziren Aurrepirinio osoan 2020.eko ekintzailetza proiektu gehien. Horretaz gain, langabetu eta enpresentzako hainbat ikastaro eta trebakuntza tailer eman ziren.

Industrian eragina duten sektore ekonomiko guztiak aztertu ziren, bereziki Gamesa enpresaren itxiera eta horren ondorioz sortutako ekimenak; eta beste batzuk ere: turismoa eta zerbitzuak, ingurumenarekin zerikusia dutenak (klimaren aldeko alkatetzen ituna, energia aurrezte, ekonomia zirkularra eta agenda 21), kultura-ondarea eta proiektu enblematikoak, hala nola Iratiko Bide Naturala, Bicimugi-Eurovelo 3 proiektua (Agoitz eta Ekaiko Zerrategiko auzoa zeharkatuko du), Solanorenak izandako

SIEMENS-GAMESARI BURUZ. Azkenaldian, hainbat hedabidetan hainbat albiste irakurri ditugu, palak birziklatzeko Agoitzen Siemens-Gamesa berriz irekitzeari buruz. Agoizko Udalak herritar guztiei jakinarazi nahi die aukera hori aztertu zela Nafarroako Gobernuarekin izandako bileretan, eta multinazionalak ez duela atea itxi. Hala ere, Nafarroako Gobernu Garapen Ekonomiko eta Enpresarialeko Departamentua eta konpainia lantegian erabiliko litzatekeen teknologiaren garapena eta proiektuaren bideragarritasuna aztertzen ari dira. Proiektua gauzatzuz gero, fabrika jardunean ikusteko urte batzuk itxaron beharko genituzke, eta agian langile gutxi beharko litzuke bere jardueran.

SAN JOSÉ ADINEKOEN EGOITZARAKO GUNE SEGURO BAT OSATU DA. Osasun agintariak adinekoen egoitzei ezarritako mugak direla eta, Agoizko Udalak San Jose egoitzan bizi direnak kanpora atera ahal izateko gune seguru bat egokitu du egoitzaren ondoan. Ibilbide «erreserbatua» erdiguako atetik bertatik igarotzen da, Domingo Elizondo kaletik jaitsi eta plazarantz biratzen du, non ostegunetan azoka jartzen den. Horrela, astelehenetan, asteazkenetan eta ostiraletan, 10:00etatik 12:00etara, udale-erriko herritar guztiei eskatzen zaie, ahal den neurrian, zona ho-rretatik igarotzea mugatzeko, San Jose zentroan bizi diren pertsonen egonaldi atsegina eta erosoa bermatzeko. Mila esker.

pabilioien birmoldaketa, Itoizko urtegitik eratorritako ekintzak eta beste batzuk.

Laburpen gisa, 2020. urtean Agentziak 250 proiektu artatu zituen: 72 pribatuak eta 178 publikoak; azken horiek Cederna-Garalur jarduketa eremuko udalek sustatu zituzten.



AGOITZEK CO₂ EMARIEN INBENTARIOA EGIN DU

Klimaren eta Energiaren aldeko Alkatetzen Itunari atxikitako 159 udalerriek, Agoizkoa barne, berotegi efektuko gasen isurketen 2005eko inbentarioa egina dute. Dokumentu horrek hitzartutako isurketen murrizketa (2030erako % 40ra iritsi behar du) kalkulatzeko oinarri gisa balio du. Aurten, toki-erakunde bakoitzak Klimarako eta Energia Jasangarrirako Ekintza Plana (Bakeak) egingen du, bere gain hartutako helburuak lortzeko egin nahi dituzten funtsezko ekintzekin. Helburua da Nafarroako tokiko

erakunde gehienek klima eta energia politika erantzunkidea hartzea Foru Komunitatearen eta Europar Batasunaren konpromisoekin.

Lursareak, Nafarroako Gobernuaren Lurralde eta Jasangarritasunerako Agentziak, inbentarioak udaletxeetara bidali zituen, lanak on line aurkeztu ondoren. Ekitaldi horretan ia ehun tokiko kargudunek hartu zuten parte. Inbentarioen emaitzak eta erabilitako metodologia Inergyko zuzendari David Ponek aurkeztu zi-

tuen, emisioen inbentarioak egiteaz eta kalkulatzear arduratzen den laguntza teknikoarekin. Lau dira inbentarioan sartzen diren sektoreak: udala (eraikinak, instalazioak, argiteria eta ibilgailuen flota), hirigintza, garraioa eta hondakinak. Bestalde, Miguel Gordillo Alkateen Itunaren Bulegoko Espainiako ordezkariak programari eraginen dioten aldaketak azaldu zituen, Europako Parlamentuak eta Batzordeak murrizketa helburu handinahiagoak ezarri ondoren.

OSASUN ETXEKO OBRAK BUKATU DIRA

Urtebete baino gehiago lanean izan ondoren, Agoizko osasun zentroak instalazio handiagoak ditu ditu. Eraikin berri bat altxatu da, 1990eko eraikin zaharrari atxikita gelditu dena, eta hari

esker lekua irabazi du. Eraikin berrian pediatriako bi kontsulta eta larrialdietako gela berri bat jarri dira, bakoitza bere itzarongelarekin. Behin-behineko gela bat ere sortu da, Covid-



BIOMASAKO LOGISTIKA ZENTROA EGITEKO OBRAK

Duela aste batzuk hasi ziren, Agoizko industrialdeko Solanoko nabe zaharren eremu batean, Nafarroako Lurzoru eta Etxebizitza enpresa publikoaren (Nasuvinsa) etxebizitza sozialeko eraikinetako biomasa-galdarak hornituko dituen logistika-zentro baten obrak, baita sektore publikotik bultza daitezkeen etorkizuneko beste instalazio batzuk ere. Zuzkidura horretarako bideragarritasun-plan bat ere prestatzen ari dira. Plan horrek kudeatze mistoko (publiko-pribatua) organo bat izanen du, eta laurki lizitatuko da.

Biomasa merkaturatzeko zirkuitu laburrak garatzea da Promobiomasse martxan jarri zenetik lortu beharreko helburua. Proiektu hori Europar Batasuneko Interreg Sudbe (Europako hego-mendebaldea) programaren barruan dago. Agoitzen, Nasuvinsak, Promobiomasaren onuradun nagusiak, etxebizitza publiko eta sozialen hainbat sustapen ditu, biomasa

energia termiko gisa erabiliko duten etxeak, Zizur Nagusian dauden beste bi bloke bezala,



eta Iruñeko Txantrea auzoan eraikitzen den berokuntza sare ezaguna.

IRATI HHS MANKOMUNITATEAK GUNE GARBIA INAUGURATU DU



Abenduaren 12an inauguratu zen ofizialki IRATI Hondakin solidoen Mankomunitateko Gune Garbi berria. Ekitaldian Mankomunitatea osatzen duten hamaika herrietako udal ordezkariak eta bertako langileak izan ziren. Inaugurazio ekitaldian Fernando Mendoza Nafarroako Hondakin Partzuergoko zuzendari kudeatzailea eta Oscar Rubio Prebentzio Bulegoko zuzendaria ere izan ziren, Mabel Cañada Mankomunitateko egungo presidentearekin batera. Hondakinak transferitzeko zentro berri hori Agoizko industrialdean dago, lehen Solanoko nabe zaharretan. Mankomunitateko ordezkariak azpiegitura horren garrantzia azpimarratu zuten, kontrolik gabeko isurketekin amaitzeko, aire zabaleko zaborteak saihesteko eta ibaietan botatzen diren hondakinekin

bukatzeko mankomunatatuko udalerrietako hainbat puntutan.

Mankomunitateak eskaintzen duen zerbitzua guztiz doakoa da. Horren bidez, etxeetan egutero sortzen diren etxeko hondakin berezien gaikako bilketa erraztu nahi da. Hondakin horiek, bolumen handikoak direlako edo ingurumenerako arriskuak direlako, ezin dira ohiko erabilerako edukiontzietan utzi. Mankomunitateko langileek kudeatuko dute garbigune finko berria, eta HHS Irati Mankomunitateko herritarren eskari eta babes handiena duen ekimenetako bat da.

Herritarrek eta Irati HHS Mankomunitatea osatzen duten udalek erabili ahal izango dute

zerbitzua. Era berean, Irati HHSko Mankomunitatearen eremuko jarduera ekonomiko txikiak zenbait hondakin jarri ahal izatea aurreikusten da. Garbigunea erabili ezin dutenak honako hauek dira: hiri-hondakinak eta/edo hondakin geldoen bilketa- eta kudeatzaile-enpresak, industriak oro har eta eraipen-enpresak, saltoki handiak eta konponketa-tailerrak. Mankomunitateak garbigune finkoaren zerbitzu berria emateko ezarri duen ordutegia honako hau da: astearteetan, 09:00etatik 13:00etara; asteazkenetan, 15:00etatik 19:00etara; eta hileko lehen larunbatean, 09:00etatik 13:00etara.

Ez dago aitzakiarik tamaina handiko hondakinak uzteko eta kontrolik gabeko zaborteak sortzeko kalean. Garbigune finkoan mota guztietako hondakinak utzi ahal izanen dira: plastikokoak, papera eta kartoia, beirak, pilak eta bateriak, etxeko olioak, aero-eguzkiak, sendagaiak, erradiografiak, pinturak (pintura-poteak eta espraiak), disolbatzaileak, metalak eta etxetresna elektrikoak, obretako hondakinak, altzariak eta tresnak, egurrak, inausketak edo landare-hondakinak.

Gogoan izan behar dugu garbigune mugikorrak Mankomunitateko herrietan egiten dituen ibilbideak ezarritako egutegiaren arabera mantentzen direla, eta Emausetik ere badaramatzala bolumen handiko materialak etxera biltzeko zerbitzua, inolako kosturik gabe (telefonoa: 948 33 62 17).

HHS IRATI MANKOMUNITATEAK BULARREKO MINBIZIA PREBENITZEKO KANPAINA BATEKIN BAT EGIN DU

HHS Irati Mankomunitateak bat egin du aurten 'Recicla vidrio por ellas' elkartasun kanpainarekin. Ekimen horren helburua herritarrek ingurumena zaintzeko beirazko ontziak birziklatzera mugiaraztea da, eta, aldi berean, bularreko minbizia galarazteko elkartasun kanpaina bultzatzea.

Bi astetan zehar, arrosa koloreko bi iglu egon ziren Kultur Etxeko Jose Amichis plazan. ECO-VIDRIOk, beirazko ontzien hondakinak birziklatzeko kudeaketaz arduratzen den eta kanpainaren bultzatzailea izan den irabazi-asmorik gabeko erakundeak, edukiontzi horietan utzitako beirazko ontziak eraldatu eta dohaintza bihurtuko ditu, Sandra Ibarra Minbiziaren aurkako elkartasun Fundazioarentzat joanen dena. Kanpaina 140 hiri baino gehiagotan zabaldu da aurten, eta 370 edukiontzi arrosa baino gehiago jarri dira, herritarrek sentsibilizatzeko.

Era berean, RSU Irati Mankomunitateko ardura-



dunek adierazi dutenez, bularreko minbiziaren kontzientziazioaren eta elkartasunaren ikur gisa, Ágatha Ruiz de la Prada diseinatzaile eza-gunak mini iglu berezi bat diseinatu du oraingo honetarako, Sandra Ibarra Fundazioaren 'Llenos de vida' leloarekin. Prebentzio kanpainari laguntza eman nahi diotenak miniglú.es web-orriaren bidez egin dezakete. Produktu horien salmentarekin lortzen diren onura guztiak fundaziora bideratuko dira, bularreko

minbiziaren prebentzioan eta ikerketan laguntzeko.

Azken datuen arabera (2019koak), Agoizko bizilagunek 67 tona beirazko ontzi birziklatu zituen guztira, hau da, biztanle bakoitzak batez beste 25,1 kg birziklatu zituen. Edukiontzi kopuruari dagokionez, 108 biztanle zeuden edukiontzi bakoitzeko. Beirazko ontzien hondakinarentako 25 iglu zeuden guztira.

“IRATI BIZIRIK”, GURE HERRI ETA HARANEN DEFENTSARAKO



Agoizko eta Iratiko eskualdeko hainbat sektoreko ordezkariak 'Iratik Bizirik' herri plataforma sortu dute. Plataforma horren helburua proiektuak sustatzea eta erakundeekin batera lan egitea da, ekonomiaren, kirolaren, gizartearen, kulturaren eta ingurumenaren arloetan aukera guztiak bat sortzeko, azken urteotan oso zigortuta egon den eremu batean.

Hala, plataformak helburu zehatzak ditu, hala nola industria-, merkataritza-, kultura-, hezkuntza- eta gizarte-sarea indar-tzea, eskualdea despoblazioa saihestea eta turismo-, ingurumen- eta aisialdi-jarduerak sustatzea bisitariak erakartzeko.

Plataforma Agoizko Kultur Etxean aurkeztu zen. Ekitaldian, pertsona eta kolektiboek 'Iratik Bizirik' ekimenarekin bat egiteko eta ekimenak batzeko deia egin zen. Izan ere, tresna hori

«eskualde osoa eta bertako herri eta bailarak batzeko asmoz sortu da, ahalgintza eta eskaerak batzen jarrai dezaten». Honakoak dira plataformaren hasiera bateko lan arloak: gizarte- eta lan-egoera, merkataritza eta zerbitzuen sektorea eta turismoa.

Gainera, azaldu dutenez, ekimenaren sorburua izango duan Siemens Gamesa itxi izana da. Horren ondorioz, 239 pertsona kaleratu zituzten, baina, adierazi zuten moduan, «urte asko dira Agoitzen eta eskualdean gure etorkizunaz hitz egiten ari garela. Hemen Irati ibaiaren ertzean izandako gorabeherak esperientzia askotarako eman dute, langabezia, industrialdea, gure eskualdearen garapena, eta urteetan zehar ematen ari diren eztabaida asko eragin dituzte, porlanezko horma bat Agoitz eta Pirinioen artean jarri zenean ugaltu zirenak. Beti izan dugu gogoan gure etorkizunaren jabe



izatea, edo, gutxienez, gure inguruan mugitzen den guztia- ren partaide izatea. Badakigu engranaje zabalago baten parte garela, baina Nafarroaren barruan ere hala gara, gure ahuleziez eta gure foru gobernuak duela urte askotatik utzi dizkigun egiturazko abandonuek ohartzeko. Gehiegi, dudarik gabe».

Zentzu horretan, Agoitzen eta eskualdearen «beharrak» eta premiazko eskaerak nabarmendu zituzten. «Gustatuko litzazkiguke eskualde jasangarriagoa, parte-hartzaileagoa, solidarioagoa eta ekologistagoa osatzea guztion artean, non guztiok izanen dugun lekua gure jardura profesionala, gizarte arlokoa eta kulturala garatzeko gure sustraiekin gertu, eta itxaropen positiboa eta ilusionagarria sortzeko Agoitzentzat eta gure bailarentzat. 'Iratik Bizirik' behar horrekin bat egiten duten guztientzat erreferentzia erakargarri bihurtuz, Agoizko eta nahi dugun eskualdeko proiektuan aurrera egiteko estrategia egokiak ezarri», esan zuten.

Azkenik, azpimarratu zuten, «Ez gara inor ordezkatzera etorri, jarrerak batu nahi ditugu, etorkizuna gurea delako», izan ere, «Auzo plataformak osagarriak dira eta ez dago soberan».

Herri plataforma honetan parte hartu nahi duen edonor, 650 387 219 telefonoan edo iratibizirik@gmail.com helbidean jar daiteke harremanetan.

DESPENTSA EHUNTZEN: ELIKAGAIEN GOBERNANTZA EREDU BAT ERAIKITZEN

COVID 19k agerian utzi du nekazaritzako elikagaien sistema oso ahula dela eta gatazka dagoela elikagaiak ekoizteko eta hornitzeko tokiko sistemekin. Sortutako osasun, gizarte eta ekonomiakrisiak erantzun sortzaileak behar ditu, egungo garapen ereduak ez bezalakoak, hauskorra dela erakutsi baitu.

Testuinguru horretan, «Despentsa ehuntzen» proiektua aurkeztu da, nekazaritzako elikagaien banaketa sareak egituratzeko Zangoza, Pirinio aurrea eta Pirinioen artean (Zangozako merindadea). Lurraldean dauden baliabide publiko eta pribatuaren funtzionamendua optimizatzeko asmoa dago, proposamen egokituak aztertu eta gauzatzeko konfiantzazko espazioak sortuz.

Foru Gobernuak finantzatzeko proiektua Cederna-Garalurrek, Gu Pirinioak (Pirinio al-

deko garapen-erakundea), Agenda 2030ek eta agroekologian inplikaturako udal eta erakundeek diseinatu dute. Beste bi fase ere badi- tu: «Despentsa deskubrituz» lehen sektoreko artikulatua eta gobernantza-egitura, eta «despentsa betez», horiekin hiru sektoreak batzea lortuko babilizateke.

Proiektu honekin, 10 urtetan sendotu nahi den elikadura-gobernantzako prozesu bati hasiera

ematea da erronka, Zangoza, Pirinioak eta Pirinio Aurreko eskualdeak barne hartzen ditue- na. Lurralde-ikuspegi berri bat sustatu nahi da tokiko baliabideen kudeaketa jasangarriako, eta pixkanaka produkzio eta erabilera eredu jasangarri bat hartu.

Pirinioetako, Pirinioaurreko eta Zangozako 27 erakundek, tartean Agoizko Udalak, bat egin dute proiektuarekin.



IZAGA GIZARTE ZERBITZUEN MANKOMUNITATEKO HERRIEK BAT EGIN DUTE GENERO BORTIZKERIAREN AURKA

Izaga Gizarte Zerbitzuen Mankomunitatea osatzen duten zortzi udalak onartu zuten Genero-indarkeriaren aurka Jarduteko Protokoloa, emakumeei laguntzeko udalak tresna bat izan dezaten.

Protokoloa Agoizko Udalean aurkeztu zen, eta mankomunitateko zortzi herrietako (Agoitz, Artzibar, Itzagaondoa, Lizoain-Arriasoiti, Longida, Orotz-Betelu, Untzitibar eta Urrotz-Hiria) alkateak izan ziren. Bertan izan ziren ere Idoia Insausti Mankomunitateko lehendakariordea eta Rut Iturbide IPES Fundazioko protokoloaren koordinatzailea. Zortzi udalerriek aha- leginak eta sentsibilitatea batu dituzte arrazoi horrengatik, eta, administrazio publiko diren aldetik, ez dute zertan desagerrarazi, eta, horrengatik, lehentasuna eman diote beren tokiko agendetan.

Proiektu hori 2020ko ekainean hasi zen, Mankomunitateko politikariek genero indarkeriari buruzko eztabaida piztu zutenean. «Be-

reziki deigarria izan zitzaigun datu bat egon zen: genero indarkeria bizi duten emakumeen ehuneko oso txiki bat bakarrik artatzen dute Administrazio Publikoko zerbitzuek, eta gainerakoak irtenbide pribatu edo publikoetan geratzen dira, baina ez da kontuan hartzen bizi izandako indarkeria», adierazi zuen Idoia Insaustik.

Horrela, bada, indarkeria horren aurkako esku- hartze koordinatua ahalbidetuko duen tresna bat izateko ideia sortu zen, «Gure herrietako emakume guztiei eta, hala badagokio, haien seme-alabei laguntzea ahalbidetuko duena», gaineratu zuen Ángel Martín Unzué Agoizko alkateak eta, aldi berean, Mankomunitateko presidentek.

Inplikazio politiko hori teknikarien eta komuni- tatearen partaidetza duen protokolo baten le- hen urratsa izan zen, kultura- eta kirol-taldeen eta elkarten partaidetza duena.

Urtarriletik aurrera, protokoloa gizartera hur- bilduko da, eta talde eragile batek sustatutako dinamiken bidez egingen da esku-hartzea. Talde horrek elkarriketak egingo dizkie bizirik atera diren emakumeei.

«Indarkeriaz hausnartzeko, ideiak trukatzeko eta begirada zabaltzeko elkarriketa-espazioak ireki nahi dira, sakabanatuta dagoen lan- da esparru honetan, non genero-indarkeria, kasu askotan, ikusezin bihurtzen den adineko emakumeek daramaten kulturagatik eta he- rrietako idiosinkrasiagatik, eta baita non kosta egiten baita ere hura autokontzeptualizatzea», adierazi zuten guztiek.

Ibilbide luzera begira pentsatutako egintza hau, borondate politikoarekin eta ikuspegi ko- mun bat eraikiz abiatu da, emakumeen arreta integrala prebenitzeko eta hobetzeko, indarke- ria desagerrarazteko eta, era berean, justizia eta berdintasunean oinarritutako herriak bi- laka daitezten.



BERDINTASUNARI ETA EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIARI BURUZKO ONLINE PRESTAKUNTZA

Cederna-garalu Elkartek «Lana eta Familia bateragarri egiteko Tokiko Itunak» izeneko programaren barnean genero berdintasuna sustatzeko sei tailer antolatu zituen, euskaraz zein gaztelaniaz, emakumeen aurkako indar- keraren arloko prestakuntzari eta sentsibili- zazioari buruzkoak.

Saioak tokiko ordezkari politikoei eta uda- letako teknikariei zuzenduta zeuden, baita

emakumeen mugimendu eta elkarteei eta Nafarroako Mendialdeko erakunde eta eragile ekonomiko eta sozialei ere, hala nola partzuer- goei, enpresei, sindikatu- e, mankomunitatei edo guraso elkarteei.

Prestakuntza horren helburu nagusia indar- keria kasuak identifikatzeko eta tratu txarren aurrean baliabideak ezagutzeko behar diren tresnak ematea da. Gainera, prestakuntza ho-

rren bidez, parte hartzen duten erakunde- en arteko loturak sendotzen dira, eta indarkeria- egoeren eta tratu txarren aurrean fronte ko- mun bat eratzen da.

Prestakuntza ekintza horiek emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko proie- ktuen deialdian sartzen dira, Nafarroako Berdin- tasun Institutuak sustatutako «kontziliazioaren aldeko Tokiko Itunak» programaren barruan.

GENERO INDARKERIAREN AURKAKO ZIKLOA



Perdiendo el juicio (Tdiferencia) antzezlanarekin, azaroaren 1ean, igandean, hasi zen Agoitzen 2020ko indarkeria sexistaren kontrako zikloa, Udaleko Berdintasun eta Kultura arloek antolatua, Nafarroako Gobernuaren kolaborazioarekin (Nafarroako Berdintasunerako Institutuaren bidez). Antzerkiaren ondoren, hilaren 6an, ostiralean, Ruth Iturbidek aurkeztutako Zinema Forum saio bat egin zen Kultur Etxeko auditorioan.

Programa azaroaren lehen egunetik 25era arte luzatu zen, hau da, Emakumeen aurkako Indarkeria Desagerrarazteko Nazioarteko Eguna arte, eta bere ekitaldietan aldagatzen bat izan zuen osasun krisiaren eta araudia nahitaez bete beharraren ondorioz. Horren eraginez, bertan behera utzi behar izan ziren Alicia Giménez Garcíak (Acción Contra la Trata) eman beharreko «Zaindu zure espazioa. autodefentsa feministarako» hitzaldia eta baita aste horretako iganderako, hilak 22, aurrikusitako «Agoitzen ez ditugu eraso sexistak onartzen» oroitzapen ekitaldia. Horien ordez, eta 2020an eraildako emakume adina kanpai jotzeren ondoren, bideo bat zabaldutako zen. Berta Agoizko sei emakumek aurrekua dantzatu

SAHARAR HERRIAREN ASKATASUNAREN ALDE

200 pertsona inguruk parte hartu zuten Agoitzen saharar herriaren askatasunaren aldeko elkarretaratzean. Protesta Nafarroa Beherea plazan egin zuten, sahararren aldeko hainbat erakundek deituta. Saharako banderak astinduz, bertaratutakoek Saharako gatazkari irtenbidea emateko eskatu zuten, duela zenbait aste Marokok su-etena hautsi eta lurraldeko gatazka armatua berriz hasi ondoren.

MENDEBALDEKO SAHARAREN EGOERARI BURUZKO ADIERAZPENEA. Marokoko Erresumak 1991n Fronte Polisarioarekin sinatutako su-etena urratu ondoren, eta horrek Saharako lurralde osoan gerra-egoera eragiten duenez, abenduaren 17an Agoitzen egindako osoko bilkuran SEAD Saharako Errepublikak Arabiar Demokratikoari eta Fronte Polisarioari

zuten hildako horien omenez.

Elkarretaratzea asteazkenean, hilak 25, egin zen, emakumeen aurkako indarkeria ezabatze-ko nazioarteko egunean: Agoizko herriak bere aldarrikapena egin zuen udaletxearen atarian.

AZAROAREN 25ARI BURUZKO ADIERAZPEN INSTITUZIONALA ONETSI ZEN. Azaroaren 5ean egindako osoko bilkuran, Agoizko Udalak Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioaren manifestu bat onartu zuen azaroaren 25ari buruz. Adierazpen horrek berdintasunak aurrera egiten jarraitzeko beharra planteatzen du, maskulinitasun- eta feminitate eredu tradizionalak deseraikiz eta nagusitasunean eta mendekotasunean oinarritutako maitasun erromantikoaren mitoa baztertuz, indarkeria matxistari amaiera emateko.

Era berean, administrazio publikoek eta, bereziki, toki-erakundeek sentsibilizazioaren, indarkeriaren prebentzioaren eta bizirik atera diren emakumeen arreta integralaren arloan garatzen dituzten politiken eta ekintzen garrantzia jasotzen du, ahalduztea esku-hartzearen jomuga izanik. Gainera, nabarmendu

babesa eta elkartasuna emateko adierazpen instituzional bat onartu zen. Gainera, adierazpen horretan tokiko, nazioko eta nazioarteko gobernu erakundeei eskatzen zaie SEADen eta



zuen oso garrantzitsua dela zerbitzuak eta horien arteko koordinazioa hobetzen jarraitzea, erantzun egokiak emateko emakumeen aurkako indarkeriaren adierazpenei.

Manifestu hau onartuz, Agoizko Udalak:

- Edozein eremu eta testuingurutan emakumeen aurkako indarkeria mota oro arbuatzen du.

- Emakumeen aurkako indarkeria eta urrakortasun egoerak sortzen dituzten desberdintasun guztiak ezabatzeko lanean jarraitzeko konpromisoa hartzen du, administrazio publikoen eta gizarte zibilaren konpromisoa sustatuz.

- Elkartasuna adierazten die erasoak jasan dituzten emakume eta neskei eta egunero indarkeria matxistari aurre egiten dioten emakumeei.

Gainera, agoizko Udalak herri osoa gonbidatzen du emakumeen aurkako indarkeria desagerrarazteko konpromisoa erakusten jarraitzera, berdintasunik ezaren adierazpen guztiak salatzea eta emakumeen askatasuna eta autonomia baldintzatzea.

Fronte Polisarioaren aldeko jarrera publikoa har dezatela, eta, hala, saharar herriaren eskubide legitiemoen defentsan aktiboki parte hartu nahi izan da.

AGOIZKO IKASTETXEA LAGUNTZA PROGRAMARI ATXIKI DA

Haur eta Lehen Hezkuntzako zikloetako 500 irakasle inguruk parte hartu dute Laguntza programaren baitako proiektu pilotu baten trebakuntza jardunaldietan. Programa horrek hezkuntza emozionala sustatzen du hezkuntza eremuan. Proiektuak aukera ematen du ikasgeletan, Haur Hezkuntzako 1. mailatik hasi eta lehen Hezkuntzako 6. mailara bitartean, etapaka, hezkuntza emozionalaren inguruan ezarritako eta sekuentziatutako hezkuntza baliabideen multzo bat sartzearen emaitzak ebaluatzeko, ikasleei beren emozioak ezagutzeko, ulertzen eta modu asertiboan kudeatzen laguntzeko. Programak bat egin nahi du Indarkeriaren aurrean Haurrak eta Nerabeak Osorik Babesteko Lege Organikoaren proiektu berriarekin, eta 12 ikastetxetan egiten ari da, horien artean Agoizko San Migel ikastetxean.



TAUPADAK-EK WEBGUNE BERRIA EGIN DU

Duela aste batzu, Taupadak Agoizko Haur Eskolak martxan jarri du webgune bat. Duten Hezkuntza-proiektu zabala, gardena eta familiekin lotutakoa eskaintzeko duten inplikazioaren ondorioa da, eta instalazioak eta haien lan-dinamikak ezagutarazteko helburua du, komunikazio zuzena eta arina errazten baitu plataformak. Ikastetxeko zuzendaritzak hezkuntza eredu berritzailea eskaini nahi du, etengabe aldatzen joaten diren tresnak proposatu nahi ditu eta teknologia berrien alde egiten du, komunikazioa eta informazio ematea hobetzeko.

Webgunea hainbat ataletan antolatu da, eta oso argia eta bisuala da, nabigazioa eta informazio guztiaren irakurketa erraza izan dadin. Webgunean honako atal hauek daude: Taupadak-en programaren filosofiak, hezkuntza proiektuaren deskribapenak, nortasun ezau-

garriak, ekipoa, ikastetxea, familia-orientazio zerbitzuak eta harremanetarako loturak. Beste atal batean eskolako albiste nagusiak jasotzen ditu. Gainera, webguneak gune pribatu bat du familia bakoitzak bere seme-alaben argazkiak eta baliabide erabilgarriak deskargatzeko eta baliabide interesgarriak jaitsi ahal izateko atal bat.

Taupadak taldearen arabera, «Etengabe ahalegintzen gara aldea markatzen. Alderdi guztietan egunean egotea gustatzen zaigu, bai hezkuntzaren alderdiari dagokionez, bai teknologia eta komunikazioari dagokionez. Horregatik jakinarazten dizuegu gure Haur Eskolarako webgunea estreinatuko dugula. Hezkuntza proiektu bereizlea duen eskola



'ERA ESKOLA', EUSKARAZKO ONLINE ESKOLA

Euskarabidea-Euskararen Nafarroako Institutuak eta udaletako euskara zerbitzuak dituzten Nafarroako toki erakundeek 'Era Eskola' izeneko online eskola jarri dute martxan, seme-alabak euskarazko ereduaren eskolatuta dituzten familiei harrera egin, lagundu eta ikastaro berriak eskaintzeko.

Helburu horrekin, zuzeneko hiru lineako saioko zikloa antolatu zen, euskaraz zein gaztelaniaz, Iñaki Eizmendi, Nerea Mendizabal eta Julen Linazasoro adituen eskutik. Saio horiek familiek beren seme-alabei hizkuntzak ikasteko orduan ematen dieten laguntza sustatzen saiatu ziren,

haien autonomia eta motibazioa sustatuz eta gurasoei Interneten dauden euskarazko baliabide teknologikoak emanez.

Hain zuzen ere, azaroaren 16an Iñaki Eizmendik seme-alabei euskara eta hizkuntzekin laguntzeko moduaz hitz egin zuen. Azaroaren 18an Nerea Mendizabalek baliabideak eskaini zituen haurren autonomia, motibazioa eta autoilusioa sustatzeko. Amaitzeko, azaroaren 25ean, Julen Linazasorok sareko euskarazko baliabideei, Googleren tresnei eta zibersegurtasunari buruz hitz egin zuen.

Hezkuntza Departamentuko Bizikidetzak Aholkularitzak kudeatzen du proiektua, eta ikasleek, irakasleek eta, oro har, hezkuntza komunitate osoaren ongizate emozionala lortzea du helburu, Hezkuntza Departamentuak eskola jazarpena eta ziber-jazarpena prebenitzeko duen lehentasunezko helburuari jarraikiz.

Ekimen honen helburua jazarpenaren prebentzioaren kontzeptua gainditzea da, ekintza tratua ona sustatzera eta ikasgeletan heziketa emozionala urratzera bideratzeko, indarkeriazko jokabideetarako antidoto onena den aldetik. Horretarako, ikasgeletan entzuteko eta gatazkak konpontzeko egiturak eta espazioak sortu dira, irakasleek gainbegiraturakoak, eta ikasleei emozioak adierazten eta akordioak lortzen lagundu zaie.

baten bila dabilzan familientzako funtsezko informazio-puntua izatea nahi dugu. Bertan nabigatzera gonbidatzen zaituztegu. Zuen gustukoa izatea nahiko genuke!» www.taupadak.es

Emanaldi guztiak zuzenean izan ziren, streaming bidez, Era Nafarroaren Youtubeko kanalaren bidez, euskaraz zein gaztelaniaz, bi ordu-tegi desberdinetan. Saioak doakoak izan ziren eta ez zuten izena eman beharrik izan; gainera, WhatsApp bidez eta Youtubeko kanaleko txataren bidez galderak zuzenean egiteko aukera eman zuten.

Ekimen honen antolatzaileak Euskarabidea eta zenbait udaletako euskara zerbitzuak dira, horien artean Agoitz.

“SAREAN EUSKARAZ” PROGRAMAREN LAUGARREN EDIZIOA, AGOITZEN

Nafarroako Gobernuak, Euskarabidea-Euskararen Nafar Institutuaren bitartez, «Sarean Euskaraz» proiektuaren laugarren edizioa bultzatu zuen, Informazioaren eta Komunikazioaren Teknologien (IKT) eremuan euskararen erabilera ezagutarazi eta sustatzeko eta hizkuntza horretako kultura digitala sustatzeko.

Aurten, ekimenaren formatua aldatu da, COVID-19k eragindako egoerara egokitzeko, eta hamar ikastetxetara eta 23 udalerritarazabaldur da. Agoitzen «Mila modu Youtuber izateko» bideoa editatzeko tailerra, hiru orduko bisaiotetan, eskaini da, doan. Tailerrean, ikusentzunezko pieza bat sortzeko aukera eman da, sormen prozesuan norberaren gustu estetiko eta sormena garatzeko aukera emanez.

Gazteak, euskara eta teknologia berriak dira «Sarean Euskaraz» proiektuaren ardatzak. Gazteek, etorkizuna izanik, ahalik eta pres-

takuntza handiena jaso behar dute teknologia berrietan, euskarak «etorkizun bizia» izan dezan. Pandemiak digitalizazioaren garrantzia areagotu du oso denbora gutxian, eta gazteen prestakuntza teknologikoa eta euskararen erabilera IKTeetan sustatzeko beharra are handiagoa da.

«Sarean Euskaraz» erreferentziatzeko programa bihurtzen ari da, lau urteko etengabeko lanarekin, urtez urte aldatu gabe eta jarduteko bide berriak zabalduz.

Foru Gobernuak Nafarroako hiri eta herrietara zabaldu nahi du programa, herritar guztientzako aukera-berdintasuneko zerbitzua eskaintzeko eta landa eremuetan IKTeen prestakuntza eskaintzeko; izan ere, digitalizazioa estrategikoa da landa garapenerako eta prebentziorik hoberenerako, biztanleria galtzeko arriskua saihesteko.



EUSKARA IKASTEKO LAGUNTZAK EMAN DIRA

Agoizko Udalak urrian egindako Osoko Bilkuran euskaltegietan, Hizkuntza Eskolan edo gobernuko ikastetxe publikoetan euskara ikasteko laguntzak onartu zituen. Aurten, 4.000 euro bideratu dira laguntza horietara, eta, guztira, Agoizko ikasleen 25 eskaerari erantzun zaie. Diruz lagundutako ikastaroak 2019-2020 ikasturtean egindako ikastaro esentsiboak, autoikaskuntzakoak eta udako barnetegiak izan dira.



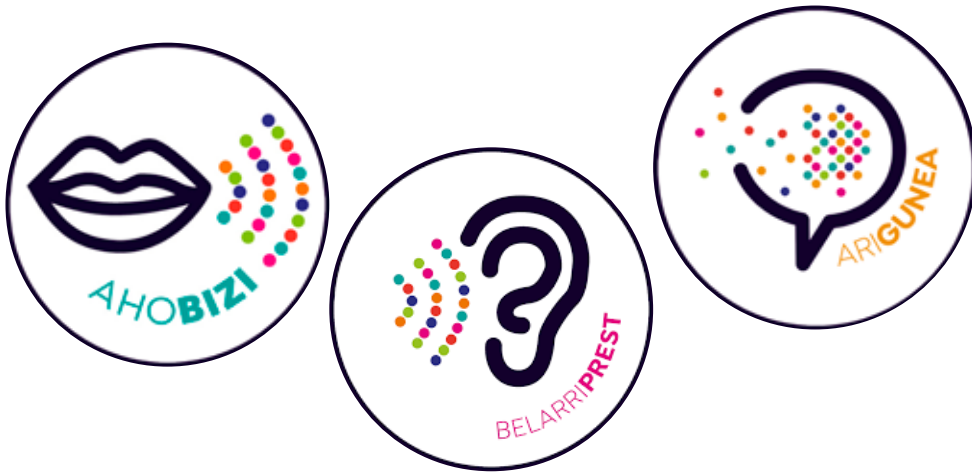
EUSKARALDIAREN EDIZIO ARRAKASTATSUA

Euskaraldiko arduradunek, bigarren edizio honen balantzea egiteko egindako agerraldian, azpimarratu dute hitzordua «ariketa sozial masiboa» izan dela berriro, eta «Euskal Herri osoko milaka lagunek» parte hartu dutela «hizkuntza ohiturak aldatzeko» ekimen honetan, «180.000 pertsona inguruk eman baitute izena». Ziur

agertu ziren «hizkuntza-praktika berriak sortzen ari garela»; izan ere, «Aurreikuspenak egitea zaila zen urte honetan, oso pozgarria da milaka pertsonaren konpromisoa berretsi dela ikustea, eta lehen edizioan parte hartu ez zuten ahobizi eta belarriprest askok bat egin dutela» hizkuntza-inertziak astintzeko «ariketa honekin.

Arduradunek azpimarratu dutenez, «Aurtengo zailtasunek antolaketa-prozesuan eta Euskaraldiaren garapenean eragin nabarmena izan badute ere, gizarteak euskararekin duen babesak posible egin du ariketa gauzatzea». Batzordeek eta erakundeek egindako lan handia eskertu ondoren, sustatzaileek uste dute «hizkuntza praktika berriak sortzen» ari garela, eta «Euskal Herriko lurralde ezberdinetako milaka pertsonak edizio honetan egindako ariketa soziala» goraiatu zuten, «Berriz ere masiboa izan baita».

Hurrengo ediziorako, hainbat arrazoiengatik Euskaraldian aktiboki parte hartzeko erabakia hartu ez duen jende talde zabal bat aktibatzeke erronka ezarri zuten. Azkenik, azpimarratu behar da erakunde eta pertsona parte-hartzaile guztien erantzukizuna dela beren helburu eta pentsamenduekin bat datozen praktikak egitea.



MIKEL ZABALTZAREN HILKETAREN 35. URTEURRENA

Mikel Zabaltzaren hilketaren 35. urteurrena zela eta, azaroan hainbat ekimen antolatu ziren gertatu zena ez ahazteko eta haren oroimena omentzeko. Lehenengoa azaroaren 8an egin zen, Agoizko Kultur Etxean, eta bertan Mireia Gabilondok zuzendutako eta Mikel Zabaltza Gogoan taldeak antolatutako 'Adiorik gabe' antzezlanaren aurkezpena izan zen. Lanak suntsitutako pertsonen memoria berreraikitzen du, eta gizarteari espazio bat ematen dio biktimizeko gogoa, enpatia eta elkartzasuna erakusteko.

Gainera, Mikel Zabaltza Gogoan herri ekimenak



hainbat ekitaldi eta jarduera antolatu zituen. Larunbatean, hilak 28, ekitaldi bat egin zen Aurizko Kultur Etxean Nafarroako eragile eta talde politikoen ordezkariarekin. Hurrengo egunean, hilaren 29an, Mikel Zabaltzaren jaioterrian, Orbaizetako Olan, omenaldi herrikoi bat antolatu zen: auto karabana eta lore eskaintza.

Gogora dezagun irailean estreinatu zela Amaia Merinok eta Miguel Angel Llamasek egindako 'Non dago Mikel?' dokumentala Donostiako Zinemaldian, eta harrera bikaina izan zuela.

XV. ARGAZKI LEHIAKETAREN SARIAK

Alfredo León Mañú eta Tere Leache Beortegui Agoitz Hiria Argazki Lehiaketaren XV. Edizioko irabazleak izan ziren, hurrenez hurren bi mo-

dalitatetan: León kategoria orokorrean (herriar guztientzat irekia zegoena), «18 maila» izeneko irudiarekin, eta 500 euroko sari jaso



zuen; eta Leache, herritarren modalitatean, 300 euroko saria zuena, «Iluna argitzen» izeneko argazkiarekin.

Modalitate orokorraren (herritar guztientzako irekitako kategoria) epaimahaikideak honakoak izan ziren: Ignacio Armendáriz Jusué, Adolfo Lacunza Eguaras (argazkilaritzako profesionalak biak), Patxi Ripodas Zarranz (Kultur Etxeko arduraduna) eta Joseba Corera Ripodas (kultura zinegotzia eta idazkari lanetan). Agoitzen erroldatutako pertsonen mugatutako herri-modalitatearen irabazlea aukeratzeko bozketak egin zen urriaren 30etik azaroaren 7ra.

Sari-banaketa azaroaren 20an egin zen, lehiaketara aurkeztutako argazki guztiak biltzen dituen erakusketa inaugurazioa zela eta. Erakusketa azaroaren 20tik abenduaren 1era bisitatu ahal izan zen Agoizko Kultur Etxean.

UHOLDEAK ERAKUSKETA PROGRAMAREN BIGARREN EDIZIOA AGOITZEN HASI ZEN

Agoizko kultur etxeak hasiera eman zion Uholdeak ekimenaren bigarren edizioari. Erakusketak ibiltaria da, Nafarroako artisten lanak biltzen dituen, eta Foru Erkidegoko hainbat kultur gunetara bidaiatzen du. Uharteko Arte Garaikideko Zentroak antolatu du, Nafarroako Kutxa Fundazioaren, la Caixa Fundazioaren eta Nafarroako herrietako hainbat kultur espazioren laguntzarekin.

Uholdeak-en helburua arte garaikidea Nafarroako lurralde osoan zabaltzea da, tokiko artistak ekoizpen espaziotik harago bultzatuz eta herritar guztiei arte garaikidearen berezko planteamenduak interpretatzen lagunduz.

Honako artista hauen lanak ikusi ziren erakusketan: Iranzu Antona, Inés Aubert, Mirari Echávarri, Víctor Masferrer, Txuspo Poyo eta Josu Zapata. Erakusketa ibiltaria, azaroaren

18ra arte bisitatu ahal izan zen Agoitzen; ondoren, abenduaren 18tik urtarrilaren 17ra, Uholdeak-ek Altsasuko Iortia Kultur Etxea bisitatuko du; urtarrilaren 19tik otsailaren 14ra

Elizondora joanen, otsailaren 19tik martxoaren 19ra Tafallan ikusi ahal izanen da, eta ekainaren 10etik uztailaren 9ra Tuterako Almirante Etxean.



KULTUR BALANTZEA



URRIA. COVID-19 gaitzaren hedapen azkarra dela eta, eman berriko Foru Aginduak ezarri duen egoeraren ondorioz, urrirako programatutako zenbait ekitaldi aldatu behar izan dira. Zuhaitzaren eguna, esaterako, bertan behera gelditu da bigarren aldiz eta arrazoi beragatik. Pirritx, Porrotx eta Marimototsek eskaini behar zuten «Bizi Dantza» ikuskizuna ere ezin izan zen burutu. Hala ere, antzezlan bat eskaini zen eta erakusketa bat antolatu ere.

Yarleku Teatrok «La casa más pequeña» ikuskizuna, 2019ko emakumeen interpretazio onenaren FETEN saria jaso zuena, taularatu zuen. Errefuxiatutako haurrek beren sorlekutik alde egin ondoren, helmuga zein izango den jakin gabe, bizi dutenen ziurgabetasun sentimenduak gainezka egin zuen Kultur Etxean. Obrak agerian uzten ditu deserrotzearen ondorioak eta urrakortasun egoeretan dauden pertsonen arteko harreman loturen garrantzia loturen garrantzia.

«Bajo Tierra-Lur Azpian» erakusketa Agoitzera iritsi zen ere. Memoriaren Nafarroako Institutuak antolatuta, Nafarroako Gobernuak gogorra ekarri nahi du Nafarroan egindako lehenengo desobiratze horien prozesua nolakoa izan zen. Aurten 40. urte dira, eraildako senideek eta hurbilekoek bultzatuta, berreskuratu zirela 1936ko kolpe militarren ondoren eraildako ehunka pertsonen gorpuzkiak, Nafarroako geografian zehar banatutako hobi komunetan lurperatu zirenak. Erakusketak dokumentu eta



testigantza grafikoak biltzen ditu, ahalegin kolektibo horren memoria ohoratzeko.

AZAROA. Genero-indarkeriaren aurkako zikloaz eta Uholdeak-en erakusketa-programaz gain, klaustrofobia proiektuarekin, azaroan zehar beste ekitaldi eta ekitaldi batzuez gozatu ahal izan genuen, eta horiek, hain salbuespenezko inguruabarrak gorabehera, auzotarren parte hartze handia izan zuten.

Agoizko Kultur Etxera «Florecica» iritsi zen, Virginia Senosiain eta Juan Luis Napalen dokumentala, Nafarroan errepresio frankistaren ikurra den Josefina Lamberto Maravillasen arrebari buruzkoa. Josefinaren bizitza latzari buruzko testigantza gogorra da, berak lehen pertsonan erabateko adorez, noblezia eta maitasunez kontatzen duena.

Agoizko XV. Argazkilaritza Lehiaketan aurkeztutako argazki guztiak ikusgai izan ziren Kultur Etxeko areto handian. Erakusketa hilaren 20an inauguratu zen, sari-banaketarekin batera.

Abenduaren 3a Nafarroaren Eguna zela eta, aurten Nafarroako Gobernuak COVID-19ren egoera orokorrera egokitu ditu bere ekitaldiak. Nafarroako bederatzi herritarrek berta-ko artisten kontzertuen ziklo bat izan zen. Agoitzek Alfredo eta Iker Piedrafitaren kontzertu akustikoarekin ireki zuen zikloa. Klasikoz beteriko ikuskizuna, Barricada eta Dikersen egindako abesti ospetsuenen errebisioak



eta rock musikaren inguruko abesti gus- tukoenak.

Eta Euskaraldia egitasmoaren barnean, azaroaren 29an, «Txor Txor bakarrikzeta umoretsua» ikuskizunarekin amaitu zen hilabetea. Umorezko bakarrikzeta, euskararen erabileran eragitea helburu duena.

ABENDUA. Abendua, normalean, kultur ekitaldiz betetako hilabetea izaten da, hilabete guztietako ohiko programazioari Gabonetako jarduera guztiak gehitzen baitzaizkio. Baina oraingoan Eguberri kulturalak beste modu batera «bizitzea» egokitu zaigu. Hala, bai Olen- tzerok eta Maridomingik, bai Errege Magoen kabalgatak ezagutzen dugunaz bestelako formatua izan zuten, Nafarroako Gobernu-ko Osasun Departamentuak Covidek ezarritako murrizketen ondorioz.

Ikazkina Agoitzera iritsi zen eta ibilbide bat egin zuen herriko kale guztietan zehar, haur- rrek etxetik ikus zezaten. Ekialdeko Erregeek ezin izan zuten ohiko hitzordura joan, baina ilu- sioz beteriko bideo maitagarri bat bidali zuten. Jaiotzak ikusteko erronda establezimenduetan egin ez arren, Jaiotzagileen Elkartek bere la- nak erakuslehoetan jarri zituen, herritarrek maketak ikus zitzaten. Eta San Miguel abesbat- zak bertan behera utzi behar izan zuen elizan eskaintzen ohi duen Eguberrietako kontzertua.

Bestalde, Euskarabideak aurten ere progra-



matu du azken urteotan Nafarroako hainbat herritan zehar ibili den antzerki zikloa, haurren- tzako aisialdiko jarduerak euskaraz eskainiz. Agoitzera Zirika Zirkus iritsi zen «Berrerabizi» lanarekin, birziklapenari buruzko hausnarketa interesgarria.

Antzerkiarekin jarraituz, Hodei magoak «Ezi- nezkoaren logika» eskaini zuen kultur etxean, eta lanak harridura eragin zuen bertaratu- takoengan.

Iturengo Trikidantz taldea ere aritu zen kultur etxean. Oraingoan, bere bost kideek egin ohi dutena alde batera utzi eta formatu berri bat aukeratu zuten emanaldirako. Bertaratutakoek euskal kultura eta musikan oinarritutako erre- pertorio zabalaz gozatu ahal izan zuten.

Hilabete honetarako programatutako erakus- ketak intsumisioa izan zuen gai. Joxe Lacalle- ren «Si te mandan una carta. La insumisión retratada por un foterio desobediente» izene- ko erakusketa egon zen. Horrez gain, egileak bere liburua aurkeztu zuen, mugimendu honen ehunka argazki biltzen dituen.

Zinemak ere bere tarteak izan zuen abenduan: Lander Garroren «Bi urte lau hilabete eta egun bat», soldadutzaren aurkako mugimendua-

KULTUR KOORDINATZAILEAREN LANPOSTUA BETETZEKO DEIALDIA EGIN DA

Bere garaian jakinarazi genuenez, Agoizko Udalak kultur koordinatzailearen lanpostua (B maila) betetzeko oinarriak onartu zituen azaroko osoko bilkuran. Erabakia Nafarroako Aldizkari Ofizialera helarazi eta, joan den osti- ralean, 2021eko urtarrilaren 29an, Foru Komu- nitateko Aldizkari Ofizialak iragarkia kaleratu zuen, kontratazioa arautuko duten oinarriekin batera. Deialdira aurkezteko eskariak egiteko legezko epea amaiturik (deialdia argitaratu eta hogeita hamar egunetan bukatu zena), lanpos- tua betetzeko hautatze prozesuak oinarrietan ezarritako ibilbidea jarraitzen du.



ri buruzko ikerketa politiko, sozial eta intimoa, Agoizko intsumisoei omenaldi mardula egiteko balio izan zuena, eta Virginia Senosiain eta Juan Luis Napalen «Lacalle» dokumentala, Joxe Laca- lle argazkilaria mitikoaren bizitzan oinarritua.

Patxi Huartek ematen duen arte plastikoen tailerren, «Eguberriatan plastikatzan», plaza guztiak bete ziren.

URTARRILA. Eguraldi txarrak eragin zuen urta- rrilerako programatutako kultur ekitaldietan, izan ere lehena atzeratu behar izan zen egun horretan botatako elurragatik. Ondorioz, Pello Guerra urroztar kazetari eta idazleak «Muerte a la reina de Navarra» bere azken eleberria aurkeztuko du datozen egunetan. Lan horre- kin konkistari eskainitako narrazioen zikloa, «Réquiem por Navarra» lanarekin hasi zena, osatzen du egileak.

Ezkaba 1938-2018 erakusketa ibiltaria Agoizko kultur etxera iritsi zen. Erakusketak San Kris- tobal gotorlekuaren historia errepresiboa go- gorarazten du, zenbait ikus-entzunezko, arga- zki eta panel erraldioen bidez. Gainera gelaxka baten maketa dago.

Erakusketa handi hau Nafarroako Memoriaren Institutuak diseinatu zuen San Kristobaleko go-



torlekuaren ihesaren 80. urteurrena ospatzeko. 1938ko maiatzaren 22an 800 preso inguruk, Es- painia osotik etorriak, presondegitik ihes egin zuten, Frantziako mugara iritsi nahian. Hainbat hamarkadatan, iluntasunean geratu zen ihe- sa, senideek, ikertzaileek eta memorialisten elkar- teek agerian utzi zuten arte. Europako ihesaldi handienetako bat izan zen. 206 iheslari hil zituzten gotorlekuaren eta mugaren arteko mendietan. Ondoren, beste 14 fusilatu zituzten ihes planaren buruzagi izatea leporatuta.

Raúl de la Fuenteren «El infierno» eta Iker Esteibarlanden «Before I die» dokumenta- lak proiektatu ziren kultur etxean. Ikusleek aretoan baimendutako edukiera osoa hartu zuten. Film urratzaileak dira biak, oso mezu gogorrak dituztenak: lehena, Freetowneko hel- duen kartzelako infernuaz ari da eta, bigarre- na, Victoria Lakuko uharte txiki bateko emaku- me eta neskatuen abusuez mintzo da.

Suakai Productionsek «Luces, música, jacción!» Ikuskizuna ekarri zuen Agoitzera. Etenik gabeko bidaia da, zinemaren historiako soinu banda ga- rrantzitsu eta erakargarrienetan barrena, irudi eta argiekin lagunduta. Ekoizpen paregabean da, kalitate handikoa, zinema eta musika uztartzen dituen, formatu berritzaile batean aurkeztua. Sarrera berehala agortu ziren.



KANPONDOKO INSTALAZIOAK ITXI DIRA EGUBERRIETAN

Kanpooda udal kirolguneak eta Udalak komunikatu batzuk helarazi zizkieten bazkideei, oro har, herrikideei Eguberrietan (abenduaren 23tik urtarrilaren 7ra) instalazioa ixteko arrazoiak azaltzeko. Neurriaren helburua gastuak murriztea izan da; izan ere, Kanpoodaren egoera ekonomikoa delikatu da, urte hauetan 200.000 euro inguruko defizita izan baitu urtean. Defizitaren % 70 instalazioak egunez egun jasaten duen energia-kostuarekin lotuta dago. Gaur egun, txoke-plan bat diseinatzen ari dira, egoera hori lehengoratzeko eta zama ekonomikoa gutxitzeko.



Instalazioen eremuz eremuko azterketa sakona egin eta instalazioak jasaten dituen kostu energetikoak identifikatuta, egiaztatu da igerileku estaliak sortzen duela kostu energetiko gehien. Halaber, azterketa horrek ere adierazten duenaren arabera, jaiegun horiek dira erabilera gutxieneko egunak.

Udalak azpimarratu nahi du instalazio horien aldeko apustua irmoa dela. Gainera, sentitzen du neurri horrek eragozpenik sortzen baditu. Udalaren helburua defizita murriztea da eta instalazioa erakargarriagoa egiten saiatzea, erabiltzaileen eta, oro har, Agoitzen mesedetan.

FRANCISCO JAVIER OYARZUN ZENDU DA

Francisco Javier Oyarzun Celaya agoiztarra urtarrilaren 16an hil zen, 85 urte zituela. Azken hamarkadan, Agoizko ondarea babestu zuen, eta ikasle eta artista gazteen prestakuntza babesten lagundu zuen, bere izena daramaten urteko beken bidez.

2010ean, Auzola edo Bidelepu zubia zaharberritzeko eta bere ingurune naturala egokitze-ko obra garrantzitsuak egin ziren, berak egindako diru-ekarpenari esker. Urte horretan bertan, gainera, udal musika eskolako instalazioak berritzen lagundu zuen. "Francisco Javier

Oyarzun" beka artistikoak sortu zituen, Nafarroako talentu gazteak trebatzen laguntzeko. Horiez gain, ingelesezkoak ere, herriko ikasleei zuzendutakoak. Mariano Garcia musika bandako kideentzako uniforme berriak erosi zituen, hilerria eraberritu zuen eta ubidearen ondoko bide bat egokitu zuen, besteak beste.

Agoizko Udalak doluminak eman nahi dizkie familiari eta hurbilekoei, eta eskerrak eman Agoitzekiko izan zuen eskuzabaltasunagatik eta sentsibilitateagatik. Mila esker.



EINSTENEN AGOITZERAKO BISITA

Albert Einstein ez zen Agoitzen egon, jakina denez. Joan den abenduaren 28an sare sozialetan zabaldu zen albisteak zerikusi handiagoa zuen inuzenteen egunaren harira egindako txantxa txiki batekin, zientzialariak hirira egindako bisitarekin baino.

1948ko irailean New Yorkeko The New York Times egunkari ezagunaren irudi batek, bere azalean, Albert Einstein zientzialariak El Irati faktoriara egindako bisita jasotzen zuen. Berriak bi irudi zituen. Horietako batean, zientzialari ezaguna tokiko agintariekin agertzen zen, Agoizko Nafarroa Beherea plazan. Besteak Irati trenaren barruan erakusten zuen Einstein, Iruñeko geltokian. Udalak zabalduetako oharren arabera, Miguel Arocena "ustezko" historialari gipuzkoar "ospetsuak" The New York Times egunkariaren hemerrotekatik atera zuen dokumentu grafikoa bidali zuen.



Jende ugari bertaratu zen zientzialariaren topaketara, bai Nafarroako hiriburuan, bai Agoitzen.

Iruñean, irailaren 23an. Einstein Nafarroako hiriburuan lurreratu zen herrialdeko bi hiri nagusietan bira zientifikoa egiten ari zela. Hilaren 22an Bartzelonatik atera eta Madrilera joan zen, bertan bere teoriak azaltzeko asmoa baitzuen. Madrilera eraman zuen tren azkarrak geldialdi bat egin zuen Zaragozan, eta eskala hori baliatu zuen Iruñera hurbiltzeko eta urte batzuk lehenago Domingo

Elizondo aetzak sortu zuen fabrika ezagutzeko. Hiriburura egindako bisitan, Iruñea-Agoitz-Zangoza lotzen zuen Espainiako bidaiarientzako lehen tren elektrikoa zen Irati tren-geltokira hurbildu zen. Hurrengo egunean, Gazteluko plazako La Perla hotelean ostatu hartu ondoren, Ekaiko destilategi eta zerrategiko instalazioak ezagutzera joan zen. Arratsaldean, herriko hainbat agintarirekin batera, Agoizko kaleetan izan zen».

Jarraian, albiste faltsua garatzen zuen testua.

«Albert Einstein Espainiara joanen da Iratiren Iruñeko eta Agoizko (Nafarroa) instalazioak bisitatzera. Jakintsu alemaniarrek Domingo Elizondoren ondarea ezagutu zuen.